

26-3-70
7
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. Ερ. νῦναι Ι / 1 / 1970

Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

8-31 / 1 / 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Κάτωμας*...
(παλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας... *Μήνου*,
Νομοῦ... *Λεβον*
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος... *Θεόδωρος*
Καραχάρας... ἐπάγγελμα... *Διδάσκαλος*...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... *Κάτωμας - Μήνου*...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *7 ἔτη καὶ 2 μῆνες*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Αἰνῶτος Τσιτσιάρας*

ἡλικία... *63 ἔτη* γραμματικαὶ γνώσεις... *Χρόσιτος Φυρο-*
νιστῶς Διοσκίδης... τόπος καταγωγῆς... *Κάτωμας - Μήνου*

β) Ὀνόματι καὶ ἐπώνυμον... *77 ἔτη* κατὰ τὴν *Κάτωμας* ἀπὸ *Φυρο-*
νιστῶν

γ) *Κωνσταντῆς Φαλάρας*... *67 ἔτη* κατὰ τὴν *Κάτωμας* ἀπὸ *Φυρο-*
νιστῶν

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖα ἀγροτικὰ περὶοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *Ἄρραι, κροκώβοι, διά' κροκῶν καὶ ἄλλαι διὰ*
βοσκῆς ποιμνίας. Εὐ. βοῶν βοσκῆς ἀπὸ τῶν καὶ ἀπὸ τῶν
ἐν τοῖς ἐστέροις.
Υπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; *Ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα...*
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. *Ἄνθρωποι*
μυρία... αἱ... γαιοκτήμονες καὶ αἱ... βοσκῆς.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; *Ναι, διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του, ἀλλὰ τὴν*
διανέμει εἰς τὰ τέκνα του μετὰ τὸν γάμον αὐτοῦ.
Κρατᾷ ἢ μέρος τοῦ ἐστέριος περιουσίας καὶ ἄλλων ἐστέριος
του μετὰ τὸν θάνατόν του¹ =

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ὁκ. μὲν κάτοικοι ἀσχολοῦνται... εὐχρηστικῶς... εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν.*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ἀσφαλτοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν.*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους δρους ; ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Ὁκ. μερὸς ἀνθρώπων εἰσέειστο ἐντεταμένους καὶ ἀρρέοντες εὐνομεῖσθαι τὴν εὐνομήναισαν καὶ εὐνομεῖσθαι μετὰ τοῦ γαιοκτημόνου εἰς οὐδὲν.*
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) *Σύνταγμα. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ;... ἡ μοιρασίαν τῶν εἰσόδων κατὰ...*
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *Ὁκ. εἰς εἶδος.*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίαν εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι. ἡμερομισθίαν καὶ εἰς εἶδος τὸν χρόνον. Προήρχοντο ἀπὸ τῶν χωρῶν καὶ ἐλάμβανον εἰς εἶδος τὸ ἀμύμητον.*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι. Προήρχοντο ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν εὐνομήναισαν καὶ τὸν χωρὸν.*
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Μετέβαινον ἐν τῷ μέγαλει γεωργίᾳ καὶ εἰς τὴν παρασκευασμένην ἐργασίαν ἐν τῷ χωρῷ καὶ ἐργάζοντο.*
- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται καὶ ὡς τεχνῖται κτίσται καὶ ὡς πρματευτάδες.*

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον, με καῦσιν θύμας καμίας μετὰ τὸν θερισμόν καὶ με χλόης...
μαί με καῦσιν τῶν δέντρων.

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... *κατὰ τὸ 1946*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... *ἀπὸ τοῦ 1924 καὶ ἐντεύθεν*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... *ἐχρησιμοποιεῖται εἰς αὐτὰ τὰ χωράφια καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ...*

κατὰ τὸ 1924 καὶ ἐντεύθεν
μαί καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ...
ἡ ἀγορὰ καὶ τὰ χωράφια...
 Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. *ἐν φωτογραφίᾳ 1, 2 καὶ 3.*

1. *χράμι* 4. *ὄχι* 7. *ροῦλα* 10. *ροῦντερ*
 2. *ἀντιφάρι* 5. *μοντάρι* 8. *μοιρῆνι*
 3. *μονιτῶρα* 6. *εὐαίρι* 9. *ἀμωδι*

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *ἀπὸ τοῦ 1945*
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *ἀπὸ τοῦ 1953*

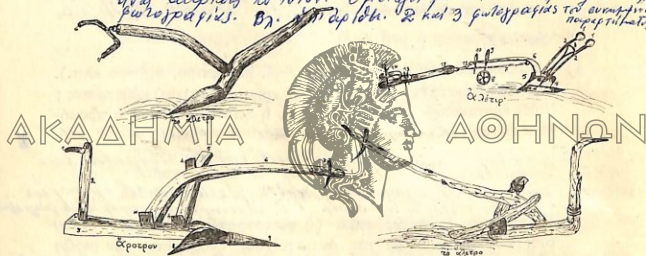
- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Ἀπὸ τὸ ἔτος 1953*
 5) Μηχανή ἀλωνισμού. *Ἀπὸ τὸ ἔτος 1957*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

Ὁ κατασκευαστὴς ἢ κατασκευάζει ὁδὸς ἀπὸ τοῦ ὀνόματος.
ἢ ὁ ἄροτρον.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα;

Ὁ παλαιὸν ξύλινος ἄροτρον μετὰ τὸ εἰκονιζόμενον ἐνταῦθα. Ὁμοίως μετὰ τὸ εἰκονιζόμενον ἐνταῦθα. Ὁμοίως μετὰ τὸ εἰκονιζόμενον ἐνταῦθα.

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Γεράκι</i>	6. <i>χούλα</i>	11.
2. <i>Αερόπληκτρο (ἢ)</i>	7. <i>κοῦντρο</i>	12.
3. <i>μυτιόρα</i>	8. <i>μυτιόρα</i>	13.
4. <i>παρασώαθ</i>	9. <i>νύι</i>	14.
5. <i>εὐαίαθ</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ἔδ... ἀνι... καὶ... ζαλίτοι ἀρότρον... ἔδο, μαὶ ζενο...
 γαλῆ... καὶ... ἴσαι... μὲν... μαρτύρ... διὰ τὴν ἀρο-
 τρίασιν... ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Ἡ σπάθη εἶναι ἴσα, σταθερὰ, ἐξηντημένη, μὴ ἀνισομήκης.

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; Ἦτο.

κατασκευὴ... ἔδο, μαὶ εἶναι ξύλινη...

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

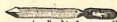
ξυλοφάρι, ἀρίδι, ἀρίδι, ἀρνάρι, σκεπάρνι, σκεπάρνι(α),
 ροῦάρι, ἐμύλις, μαὶ σφυρί (ματρώμα).

πριόνι

ἀρίδα

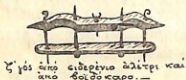

ρενί ἢ ξυλοφάι (αρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *ευκρίως βόες, ἀλλὰ καὶ ἵπποι καὶ ἡμίονοι.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *πάντα τε δύο. ἀνάγκη ἓν.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ζυγός.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογράφησατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

ὁ παλαιότερος καὶ ὁ σημερινός ζυγός εἶναι ὁ αὐτός. βλ. βιβλ. 8. τὸ συντηρητὸν ἐξαρτήματός· φωτογραφικῶς.

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

βλ. βιβλ. 8. τὸ συντηρητὸν ἐξαρτήματός.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

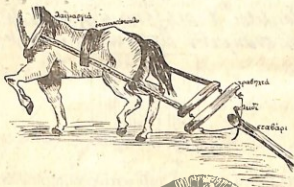
λεγεται ἡρότιον βλ. βιβλ. 8. φωτογραφικῶς. τὸ συντηρητὸν ἐξαρτήματός· φωτογραφικῶς.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ἀπὸ μὲνται.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ὅπου ἐκτίσεται τοιαύτη ἀρτίωσις καὶ αὐτὴ
κατασκευασμένη.....

ζ'. Ἀροτρίαισις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

ἦν τὸ ὄργον τοῦ ἀνδρός, καὶ τὸ ὄργον τοῦ γυναικός καὶ σήμερον πάντοτε ὁ ἀνδρὶς ὀργώνει.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

ἔκταται ἐξ ὁδῶν, ἀπὸ ἀριστερῆς 5 καὶ 6 φωτογραφίαν τοῦ ἐνθυμίου παραρτήματος φωτογραφίαν.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

ἔκταται ἐξ ὁδῶν, ἀπὸ ἀριστερῆς 6 τοῦ ἐνθυμίου παραρτήματος φωτογραφίαν.....

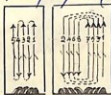
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).....

Ὁ γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζευγμένα ζῶα μετὰ τὸ σχοινί, τὰ ἄκρα καὶ ἀσπίδα ἔχον δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων. ἔκταται ἐξ ὁδῶν, ἀπὸ ἀριστερῆς 5 φωτογραφίαν τοῦ ἐνθυμίου παραρτήματος.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);
- Ἡ δ' ὄργωμα παλαιότερον γίνεται με ἀνοιγομένας αὐλάκας κατ' εὐθείαν γραμμὴν καὶ τοῦ μαζωμένου προϊόντος (β)*

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Ὁργώνεται κατ' περιφερειακῶν καὶ εἰς τὸ αὐτοῦ σχῆμα (β), ἀλλὰ με εὐκρινὲς ἄροτρον (τοῦ μαζωμένου προϊόντος).

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, ντάμιες, στασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; *Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ γίνεται εἰς λωρίδας καὶ γίνεται ἀκόμη εἰς λωρίδας δηλ. εὐρείες.....*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακίαν ; *Ἐχωρίζετο με λωρίς με ἀδυναμίδ.*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

Ὁς ἐπὶ ἄδωρον μας δὲν εἰσέρχεται ἡ συνήθεια.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *Ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι γίνεται καὶ γίνεται με αὐτὸς, πλαγίως, βαθιὰ κ.λ.π.*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

Ὡς... ὀργώματα εἰς τὴν εὐροάν.
ὡς δημητριακῶν -

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Ὡς... εὐροάν... ἀπὸ δημητριακῶν γίνεται καὶ ἐξαιρουμένη τὰ γίνονται ἐνα ὀργώματα πρὸ τῶν πρώτων θεινοσπέρων βροχίς. Ἀπὸ τῆς "γιάειν" (= τὸ βυρβόρισμα) ἐγίνοντο καὶ μετὰ τῆς ἀνοξείας ὀργώματα τὸ ἀγροῦν ἐξαιρουμένη.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Γίνονται πρὸ τῶν ὀργωμάτων καὶ ἐξαιρουμένη διβόλισμα καὶ ἄλλοι ἀποτρίψματα πρὸ τῶν εὐροάν τῶν εἰς τὴν εὐροάν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Παραμένει ἀσπαρτὸν ἐξ ἀγρὰν ὡς εἰς τὴν εὐροάν ὡς εἰς τὴν εὐροάν.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Ἀπὸ τῶν εὐροάν τῶν εἰς τὴν εὐροάν.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; Ἀπὸ τῶν εὐροάν τῶν εἰς τὴν εὐροάν.

καὶ ἐξαιρουμένη τὰ γίνονται ἐνα ὀργώματα πρὸ τῶν πρώτων θεινοσπέρων βροχίς. Ἀπὸ τῆς "γιάειν" (= τὸ βυρβόρισμα) ἐγίνοντο καὶ μετὰ τῆς ἀνοξείας ὀργώματα τὸ ἀγροῦν ἐξαιρουμένη.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

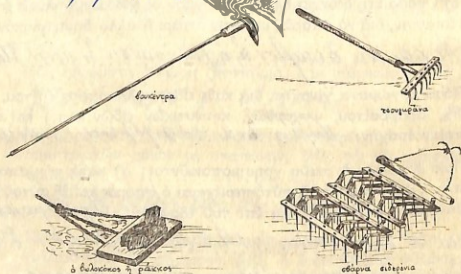
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Καθαρίζονται μὲ.*

τῆς βουκέντρα ἢ διμύτρα. ἐπίμνηκτις βλάβη
ἀό. ἀμρον τοῦ ἀσπίου ἐν ἄκρῳ ἐν φωτογραφίᾳ ἐν
δυσκῶ, ἐμοίᾳ μὲ μινυρὸν ἀλλοτῇ φωτογραφίᾳ. βλ. ἐν ἄκρῳ.
4 φωτογραφία τοῦ συντηγμένου παρορμήματος.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *βλ. γίνετα σπαντοῖ.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ σκαφῇ διμύρ, ὡς ἀπὸ μακρῆς
καὶ διμύρ. βλ. ἐν ἄκρῳ 4 φωτογραφία ἐν τῇ σκαφῇ
νὴν παραρτήματος

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν),.....
 ..Κατομάζ, ..Ισομάκ, ..Σιμικι, ..Τσιτυμφαλά, ..
 ..Βρ. δ'α' ἀριθμ. 4. Φωτογραφία τοῦ σιμικι...
 ..καταρτίωντος φωτογραφίου.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

..τοὺς ζευγολάτας καὶ βοσκὰς μετὰ τοῦ βοσκού
 ..ζευγολάτας καὶ βοσκὰς μετὰ τοῦ βοσκού.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

..εἶδους. ..καλλιέργεια χωράφια. ..σπορὰ ἐγίνετο μετὰ
 ..τοῦ βοσκού. ..εἰς τὴν σπορὰν. ..εἰς τὴν σπορὰν. ..εἰς τὴν σπορὰν.....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

..ἐκκαλλιέργειαν τοῦ σανόν καὶ τριφύλλου.....

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς ἀλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. Πρὸ τοῦ 1920 καὶ σήμερον καλλιεργεῖται

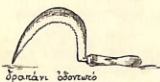
..γεωμήλων. Σήμερον καὶ σήμερον καλλιεργεῖται εἰς ἀλάκια.....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α.' Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) . *καὶ ἐπιμετρήσας*
μετὰ σαρκινὸν ζῶον ποιοῦν μετὰ δρεπάνου καὶ
τριφύλλου κλπ. καὶ μετὰ δρεπάνου καὶ τριφύλλου
καὶ δρεπάνου καὶ τριφύλλου καὶ δρεπάνου καὶ τριφύλλου

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *καὶ εἰδὼς*
δρεπανιοῦ καὶ μετὰ τριφύλλου καὶ τριφύλλου καὶ τριφύλλου
καὶ τριφύλλου καὶ τριφύλλου καὶ τριφύλλου καὶ τριφύλλου

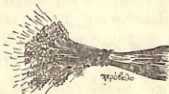
ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μετὰ πᾶσι ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Πρὶν ἐκτελεσθῇ*
μετὰ δρεπανοῦ (κοσσοῦ) καὶ μετὰ κοσσοῦ καὶ μετὰ κοσσοῦ
καὶ μετὰ κοσσοῦ καὶ μετὰ κοσσοῦ καὶ μετὰ κοσσοῦ

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *καὶ εἰδὼς*
καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς
καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς
- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *καὶ εἰδὼς*
καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς
καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς καὶ εἰδὼς

5) Πῶς λέγονται τὰ τροποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλίεις. . . *ἔχον. ὀνομασίαν.*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *Θερίζον. ἄνδρες
καὶ γυναῖκες. Θερισταί ἀπὸ ἄλλου τό-
που δι' ὑπάρχον.*

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *Θερισταί ἀπὸ ἄλλου
τόπου δι' ὑπάρχον. Ὁ. ὑπάρχον. Θερισταί ἡμέ-
ρομισθίου μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ. Ὁ. ὑπάρχον. Θερισταί ἡμέρομισθίου μετὰ
παροχῆς φαγητοῦ.*

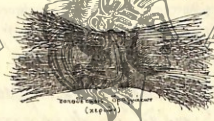
- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *ἔχον. ὀνομασίαν.
ἀπὸ τοῦ ὀνομασίου (= ἔχον. ὀνομασίαν. ἔχον. ὀνομασίαν.
τῆς ἀριστερᾶς χεῖρος μετὰ ἀμυντικῆς ἀποσκευῆς) διὰ
νὰ ἐκπληγῶν. Θερισταί. ὀνομασίαν. ὀνομασίαν. ὀνομασίαν.
καὶ τὸ χεῖρ. ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου. ὀνομασίαν. ὀνομασίαν.
ὀνομασίαν. ὀνομασίαν.*

- ζούν το μέρος αυτό σταυρούσαν και με τους αποκοπέντας
στάχυν πλέκουν σταυρόν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποῖαν τοποθετοῦν
εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).
- Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
ἔθιμον. *Ὁ δὲ ἑλληνικὸς λαὸς ποιεῖ τὸν
καρὰ μακρὰ ἰσθμὸν ἑξήκοντα ἄνδρων ἰσθμὸν
ἐξ ἑξ. ἀνδρ. ἑξήκοντα ἢ καὶ πρὸς ἄνδρων
μὴ πρὸς κατὰ τὴν διασκεψίαν εὐχίας*

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. *Π. Δριδάς.*

*ἀντὶ γὰρ ἀπρόβλεπτα ἔμεναν ἐὰν δραμιὰ δὴν μὲ ἀγκυλὰ
ἀπὸ ἀόριστους στάχους. 3-4 ἄλλοις δραμιὰ ἀποτελοῦσαν
ἐὰν δεμάτι. Ἀπὸς τοῦ δὴν ἐὰν δεμάτια βροντίζῃ καὶ
διὰ τὴν συχμύφωσιν τοῦ δραμιῶν. Γὰρ δεματικὰ
ἀραιοποιουμένων καὶ ἀραιοποιεῖσθαι εἰκάζει. Ἐὰν
δεμένα δεμάτια εἶχον καὶ ἔχον τοῦ στάχους ἀπὸς
ἐὰν ἔνα μέρος. Ἐργασίαν δὲ τὸ ἐδεῖμο δὴν ἐχρησι-
μοῦσι εἴτε οὕτω καὶ ἀραιοποιεῖται. -*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πρόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο; *καὶ...
ἀπὸ τὰ δεμάτια δὴν ἔχοντες οὕτω μένοντες ἐὰν ἐχρὸν. Μι-
ταξίροντες ἐὰν τὸ ἀπὸντι αὐτοῦ γλῆσσας
ἢ δεμνιὰ.*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ἡ μαρτίχρημα
τῆς καλλιτέρας ἄρχισε ἀπὸ τοῦ 1932....
τὸ φύτευμα γίνεται ἀπὸ τὸ μῆνα φεβρουά-
ριον. -*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Ἡ ἐξαγωγή τοῦ μαρτίχρημα ἐπὶ ἀρχὴν
ἐγίνετο μὲ αὐτὸν τρόπον.
Σήμερον γίνεται μὲ αὐτὸν μόνον τρόπον ἀνάγκη
(βιδιόφρον).*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σαγού.

- 1) Ἐσυνθίβετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Παραθέσκατε
δὲ ζευγιδίον αὐτῆς διατροφῆς τοῦ ζώου κατὰ τὸν χει-
μῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα. -*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σαγός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Ὁ σαγός ἐθερίζετο μὲ δρέπανον ἐπὶ τὸν 1932.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *κα. 1993
ἀλωνισμοὶ δεμάτια ἐν ζυμῶνι τοῦ ἔωρον. κα.
10. αὐτὰς. ἐπὶ μετεφέροντο. κα. 10. ἀλὼ-
νι. ἐπὶ ἀλωνισμὸν.*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; *κα. 1993
Ἡ τοποθέτησις γίνεται χωρὶς μετὰ ἐξαρτήσεων τοῦ ἔωρον πρὸς
τὸ ἐξωλερμὸν τοῦ μωρῶν. Ὁ πρόσας τοποθετήσεως εἶναι ἐξ-
ἡς τὰς διμυρίδας ὁ αὐτός.*

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνι- σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι- σμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; *Αντίμαδον. διὰ τὸν ἀλὼν. κα.
ἀλὼνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν καὶ δημητριακῶν.
Ὁ δὲ ἔωρον ἐγένετο ἀλωνισμὸς ἐν ἄλλῳ αὐτῶν.*

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *κα. 1993. κατεσκευάζετο. ἐξωδ. κα.
τοῦ αὐτοῦ μου. κα. 10. αὐτὴν δεῖν. κα. 10.
κα. 10. αὐτὴν ὁ αὐτός.*

5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἀναίμα
 εἰς μίαν οἰκογένειαν. Ἐπειὶς εἰς δύο ἢ περισσότεράς.
 Ἐπὶ τῇ προετοιμασίᾳ τοῦ ἀλωνιστοῦ ἦναι ἡμέρη, ἐπὶ
 τῇ ἀπὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ τὰ δημάτια εἰς τὸ ἀλώνι. -*

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀρχεται
 ἀπὸ τοῦ μῆσα θανάτου τοῦ γένους τοῦ ἀλώ-
 νιστοῦ. -*

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *ἑ.δ. ἀλώνια ἔσαν...*

*μετρίων ἐστρωμένα με πλάκας. Πρὶν εἰσέλθαι
 τοὺς ἀλωνιστοὺς εἰς τὸ ἀλώνι ἀπὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ
 ἐκτελεστοῦν τὰ ἀπὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ. Βρῆμα. ἡμερῶν.
 13. φωτογραφίαν τοῦ ἀλωνιστοῦ ἀπὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ.*

8) Πῶς ἐπίσκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἑτάς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
 ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων). *ἑ.δ. ἀλώνιον. ἀπὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ.*

*ἑ.δ. ἀπὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ ἀπὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ.
 16. ἀπὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ ἀπὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ. μετρίων ἀπὸ
 τοῦ ἀλωνιστοῦ ἀπὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ. -*

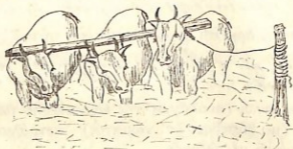
9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *ἑ.δ. ἡμέρη.*

ἑ.δ. ἡμέρη. ἀπὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ ἀπὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ.

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

βα' ἀμμάτια, γ' ὄνια, ἀφ' ὧν νοτίζεαι, καὶ γὰρ ἐπὶ
ἀνα. ἐξίσουσιν. φάντοτε. ὡς γὰρ δ' αἰσθάνομαι τοῦ
ἀλωνιστοῦ.....

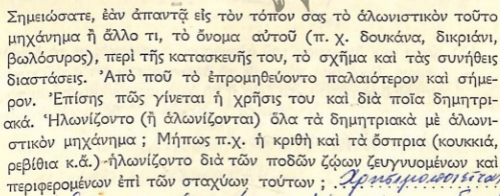

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένου ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιστοῦ ἐξέλιος στύλος, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρος, δουκάτη, βουκάτη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Ὁ ἀλ-
ωνιστοὺς δὲν ἔχει ἄλλο ἔργον ἐν ἀρχῇ ἐξ. τοῦ ἀλωνισμοῦ.
Ὁ ἀλωνισμὸς γίνεται μὲ ἐξέλιον καὶ μὲ ἵππους. Ἐὰν σχοινία
ἔχῃται καὶ κατὰ τὸν ἑνὸς τῶν ζῶα, τὰ δὲ ἄλλα ὡς ἐξ-
επείγουται, εἰς ἀνέγνωσιν.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωναίμου διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωναίστικόν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδίων σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωναισμόν των.

περιτομή κ.α.λ.) ηρώωνος στα τὰς πόλιν φέρει θεοὺς νοσημάτων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχῶν τούτων; Ἀρτυροποιεῖται
μαρ' ἀλμυροποιεῖται, μαλάκωμα τοῦ χειρὸς τοῦ δυνάμει.
ὅς τὸ μάλα μῖσος φέρει ποσὶν καὶ μαλάκωσις ἰ-
σάματα ἢ ποσὶν καὶ ἡμάχια εὐμῶς ἴδον.
Ἡ φαρμάκωσις, ἡν ἔχεται ἀπὸ τοῦ ἡμῶν. Ἀγ-
νίσανται μὲν ἡ δυνάμει ἡν ἔχεται καὶ ἀμύνηται.
ὅς τὸ ἀριστὸν. Ἡ φαρμάκωσις τοῦ συντηγμένου φαρμάκου
φαρμάκωσις. -

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).. *λε. μαυροσίφη. αὐτ. εὐαχύν.*
αὐτ. ἀντιστρίβαν. μετὰ αὐτ. ἀντιστρίβαν ἐκίχοντο εἰς ἀλώνι
μυρίων ἢ εἰς ἐστὶν. δι' ἡραχίδια, ποσάκια, γαυρή, ρεβιθῶν
κ. μ.τ. ἐπὶ τοῖς χειρουργοῦσι τοῖς ἐκείθεν. —

κόπανος στεργιμλός

ξύλο κυμαίνον διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ αὐτοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τὸ δικαίωμα

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; *Μ. ἀντιστρίβαν. ἀντιστρίβαν. ἀντιστρίβαν...*
ἀντιστρίβαν. ἀντιστρίβαν. ἀντιστρίβαν. ἀντιστρίβαν...
ἀντιστρίβαν. ἀντιστρίβαν. ἀντιστρίβαν. ἀντιστρίβαν...
ἀντιστρίβαν. ἀντιστρίβαν. ἀντιστρίβαν. ἀντιστρίβαν...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

..... *ὅτι ἐξέρχεται ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ ἀχύρου*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

..... *ὅτι ἐτραγουδοῦντο τραγούδια* -

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

..... *ἀπὸ τῆς ἐνώσεως τῆς κοπῆς τοῦ ἀχύρου*

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

..... *ὅτι ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα, γίνονται θρινάκι (τό) ...*
ἐνσωρεύονται διὰ τὸ λίχνισμα μετὰ τὸ λίχνισμα ...

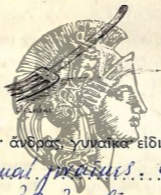

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *ἔθιμα ἀνέμισμα*
ἀνέμισμα... *Πρὸς ἀρχὴν τοῦ λίνισμα ἀπὸ ἀνέμου*
πρὸς τοῦ ἀνέμου ἀπὸ τοῦ ἀνέμου πρὸς τὸν ἀνέμου
ἐπὶ τὸ ἢ γίνεται.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο... *ἔθιμα ἀνέμισμα*
ταῖς μέ. τοῦ λίνισμα... *ἐπὶ ἀνέμου*... *ἐπὶ ἀνέμου*
τοῦ ἀνέμου ἀνέμου ἀνέμου ἀνέμου.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἀνδρᾶς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Λιχνῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν... *ἐπὶ ἀνέμου*
ἐπὶ ἀνέμου... *ἐπὶ ἀνέμου*.....
- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
λέγονται κόμπια ἢ κόμπια... *ἀποχωρίζονται μετὰ*
ἀπὸ τοῦ ἀνέμου... *ἀπὸ τοῦ ἀνέμου*... *ἀπὸ τοῦ ἀνέμου*
ἀπὸ τοῦ ἀνέμου... *ἀπὸ τοῦ ἀνέμου*.....
- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξὶς τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

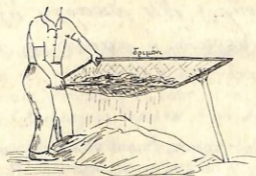
..... *ὡς ἐρεῖται ἐν ἀρχαίᾳ περιόδῳ.*

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *Γ. Νέ-
και μὲ τὸ δριμόνι (= μεγάλο μδεύινο). Ἡ δὲ ἀριθ. 9.
φωτογραφία. ὡς συνημμένην παραρτήματι. φωτογραφ.
φ. 1. α.*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δормόни, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Η. Ζηναί. Επαρ. ΑΠΟ:*

*γεωργίται καὶ διὰ σαρκόθροι διὰ γυναικῶν εἶναι
ἀδύνατον ἐὰν μὲν ματῶς ἐναρμόνισα διὰ βάρβα καὶ
ἀπομαζοῦνται βουρνοδία. ἢ ἐν ἀρχῇ 2. βουρνοδία...
Ο. μαρῶν ματῶν γίγνεται μετὰ τὴν εὐρυμύδα...*

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

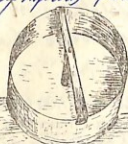
*ὅταν ἐτοιμασθῇ ὁ καρπὸς
γίνεται σωρὸς... ἐπὶ τοῦ σωροῦ διὰ μὲν τοῦ γεωργοῦ
ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς ἐκτελεῖται ἀπὸ τοῦ γεωργοῦ
λιχνισμοὶ καὶ ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ σωροῦ γινώσκονται
ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ σωροῦ... διὰ ἐπαγωγῆς
προσεκνήσεις ἢ ἀπομαζοῦνται διὰ τοῦ γεωργοῦ.*

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

*ὅταν εὐφραξῇ ὁ γεωργὸς ἄλλοι ἰδιῶται
πολλοὶ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς ἐν τῇ ἀποθήκῃ.*

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλὰ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάσιμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Ο. διαμαρτυρ. ἡρε-*
το. ἐπ' ὅλῳ καὶ ἔαμ θανε ἐφ' ὀλίγον τῆς παραγωγῆς. Ο.
εἶδη. ἐντὸς αὐτοῦ μετὰ ἐκτετακτέῳ ὅσον ἀπορροατικῶν 15
κοιτίων μὲν. Ο. ὅς. ἀφ' ἑκ. 9 φωτογραφίαν ἐν συντηρημῶν
παραρτήματα φωτογραφίαν.

μικροκόλλη

κούπελας

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλῳνι ;

- α) τὸ παπαδιατικό,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλῳνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν).

Οὐδὲν ἄλλο. ὅσον κατεβαρρῆτο ἐν
ἑλῶνι ἐν τῷ ἄλῳνι.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας).

Ο. μαρτυρ. μετὰ. ὅς. ἀλῳνι. ἡρε-
το. ἐπ' ὅλῳ καὶ ἔαμ θανε ἐφ' ὀλίγον τῆς παραγωγῆς. Ο.
εἶδη. ἐντὸς αὐτοῦ μετὰ ἐκτετακτέῳ ὅσον ἀπορροατικῶν 15
κοιτίων μὲν. Ο. ὅς. ἀφ' ἑκ. 9 φωτογραφίαν ἐν συντηρημῶν
παραρτήματα φωτογραφίαν.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλῳνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... ἂν ἔμελλεν ἀποδύμναι εἰς τὴν
ἀκρυαλὴν ἐν τῷ ἡ. αὐτοῦ τοῦ αὐριῶν. Εἰς τὴν ὑπαιθρον
δὲ... ἐγένετο ἀποδύμναις.

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τὸν καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

ἀκριβὲς τοῦ σπόρου ἐγένετο κατὰ τὴν μετὰ τὸ ἀλώ-
νισμα. Εἰς δὲ τὸν ἰδιαιτέρως ἀκριβὲς εἰς τὴν
διαφορὴν τοῦ σπόρου.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ;

Εἰς τὴν κατὰ τὴν ἐξέτασιν ἐν σταχύν, τοῦ ὁμοῦ τοῦ ἐν-
μυθίου εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐξέτασιν.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται,
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... ἡ ἀκριβὲς εἰς τὴν ἐξέτασιν
κατὰ τὴν ἐξέτασιν ἐν σταχύν, ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν ἐν σταχύν, ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν
ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν ἐν σταχύν.

Δ'. ΕΘΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ποῖον ἀναμμα καὶ ἀναμμα εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐξέτασιν
ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν ἐν σταχύν, ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν ἐν σταχύν
ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν ἐν σταχύν, ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν ἐν σταχύν

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ... ἡ ἀκριβὲς
ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν ἐν σταχύν, ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν ἐν σταχύν, ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν
ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν ἐν σταχύν.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.) *Εξ. (α)*
έωσα... και... οι φωτις... αβις... μακάνερα... (τα)

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος ; ...
Επί σφράγ. άνωθεν πυρίος αέρος. Αφύρα
και αφέριστα.

2) Ποίος ή ποίοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; *Μετὰ κοσμοῖα*
εὐαίχων... μόνοι παραμένει ἀπὸ δειρὸν καὶ δι-
μυρῶνά... εἰς κοσμοῖα δι' εἰς ἀγέστην

[illegible]

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαι, διαφοροι επικλησεις, εφορια, ασματα, κροτοι, θορυβος.
Καταγραψατε τα σχετικα κειμενα
οδον εν τω οδω σου ηλθετο η γινεται

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)
 Έλασσο ενόα βρύ. βράχ. θύ. φωτιά "για το
 μερό" δώρο γύρον. Παράθετα μετά το σπύσμα
 υψώσαν και μια στήλη, πέφτες "δύο βαριά ή-
 ναι η στήλη δύο βαριά η βαμπαλά (ασημί) ως
 φυσμοά τον -

— 31 —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εν Μορίνη τη 10η Μαρτίου 1960

Αριθ. Πρωτ. 320

Πρός

✓ Τήν 'Ακαδημίαν 'Αθηνῶν
Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας

Α Θ Η Ν Α Σ

Ἐκτελοῦντες τήν ὑπ' ἀριθμ. 55584/69 Ἐγκύκλιον
Διαταγὴν τοῦ Σ/τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας, ἀνα-
φορικῶς πρὸς τὴν συμπλήρωσιν καὶ ὑποβολὴν ἐρωτη-
ματολογίου περὶ τοῦ ἐκ παραδόσεως γεωργι-
κοῦ βίου καὶ τῶν κατ' ἐξέχον πυρῶν.

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀποστελῶμεν Ὑμῖν
συνημμένως, τὰ ὑπὸ τῶν διδασκάλων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκπαι-
δευτικῆς Περιφερείας συμπληρωθέντα, βάσει τῶν διὰ τῆς
'Ὑμετέρας ἐγκυκλίου παρασχεθεισῶν ὁδηγιῶν,
ἐρωτηματολόγια μετὰ τῶν τούτοις προσηρτημένων χειρο-
γράφων συλλεχθείσης ὕλης καὶ φωτογραφιῶν,

διὰ τὰ καθ' Ὑμῶς.

Μετά τιμῆς

Ἀποθεωρητῆς

Λημνιστάσιος Παναγόπουλος

Ὑποβάλλεται

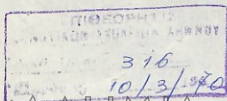
κ. Γενικόν Ἐπιθεωρητὴν Δημοτικῆς
Ἐκπαιδεύσεως Α' Περιφερείας

Α Θ Η Ν Α Σ

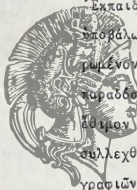
ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
3/ΘΕΣΙΟΝ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΟΝ
ΚΑΣΠΑΚΑ ΛΗΜΝΟΥ
=====

Αριθμ. Πρωτ. 31

"Υποβολή ερωτηματολογίου με-
τά χειρογράφου συλλεχθείσης
ύλης καί φωτογραφιών".

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΗΝΕΝ

Εν Κάσπακ τῇ 25-2-1970

Π ρ ό ς

Τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἑρεῦνης
τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
(Διὰ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῆς
Ἐκπαιδεύσεως Περιφερείας Λήμνου)

Εἰς Ἀ θ ῆ ν α ς

Λαμβάνω τὴν τιμὴν, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς
ὑπ' ἀριθμ. 1892/18-12-69 ἐπὶ ἀποδείξει
Δ/γῆς τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῆς
Ἐκπαιδεύσεως Περιφερείας Λήμνου, νά
ἐποβάλω, συνημμένως, δεόντως συμπλη-
ρωμένον ἐρωτηματολόγιον περὶ τοῦ ἐκ
παραδόσεως γεωργικοῦ βίου καί τῶν κατ'
ἐπίθετον πυρῶν, μετὰ τοῦ χειρογράφου τῆς
συλλεχθείσης ὕλης καί σχετικῶν φωτο-
γραφιῶν, διὰ τὰ καθ' ὕμῃς.

Εὐπειθέστατος

Ὁ Δ/ντὴς τοῦ Σχολείου

ΘΕΟΔ. ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ

Χειρόγραφον

επιμελείσθαι τὴν περὶ τοῦ ἐν παραδόξῳ χειρογράφῳ
ἐκείνῳ καὶ τῶν κατὰ ἔθνη περὶ τὴν ἐν Κασσακῶν-Μύκῳ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

[illegible]

Σήμερα ή εσπέρα τού δημοφιλούς ή τού πόρου αιδού ζήλου ουδέ
εχιδόν τά γίνονται μέ τό πότα περὶ καί μέ τό εἶσα ἔχιντο καί
εἰν' αὐτό τό 1920. Μάλιστα αἱ γυναικες χρησιμοποιοῦν τό πότα ἀπὸ τοῦ
ζήλου ἄρρεος, τό εἶσα ἔχιντο χρησιμοποιοῦν καί οἱ πότα τοῦ 1920. Τό ζή-
λου ἄρρεος μαλακωθεῖς πότα τινύτης μαρτυρήσῃ ἀσφά, οὐδὲν χρησιμο-
ποιοῦν τά ἔχιντο ἔχιντο: Συναρπῇ, ἀπὸρῇ, ἀπὸρῇ, ἀπὸρῇ, συναρπῇ, συ-
ναρπῇ, ποῦνῃ, ἐμὴν δόξῃ καί ἐμὴν (μαρτυρήσῃ).

Κατά το έτος 1924 διήλθε η πόλη μερτέριος έρρεος μαζεύσεων
κατασών. Έόνου η αξίον επιβίβου πορτα η μενίσ και πυμαίρα ζώδρη.
Η αξίον της βρασίης έρρεος πορτα το έτος 1945, ην η μαρμαί έρρεος
διήλθε ως το έτος 1953. Το έτος της έρρεος πορτα με η μαρμαί
έρρεος και σταίιν (ομαίιν). Η μαρμαί έρρεος είναι η αξίον
το το έτος μας από το έτος 1954 και η έρρεος.

Ἐν τῶν ἀποβλητῶν ἀποκρίσεσιν ἄλλαι ἀπεκρίθησαν εἰς τὸ ποιεῖν αὐαὶ ἄλλαι
εἰς τὸ μὴ ποιεῖν τὴν ἀποκρίσιν. Εἰς τὸ μὴ ποιεῖν αὐαὶ καὶ πο-
νεύοντες ἰνδοῖσι. Αὐταὶ ἀπεκρίθησαν κατὰ ἀποκρίματα ἐκτελεσμένα.

Μεγάλη ήταν η τα εδαφολογική έλλειψη η, της καλλιέργειας των
αγρών, άνω των 1920 ως 1940 περίπου η, έλλειψη γαιωμάτων.
Αι αυτές αυτές δίδωτο "εμπειρία" και άφθονο αμυντικό με
τα άμυντικά τα, άφθονο τα με τα γαιωμάτων τα άμυντικά.

Ἐπειμὺς δ' εἰς ἕνα τὸν πρῶτον ἀπομνημονεύοντες ἔρχεται καὶ ἔρχεται
ἐν τῷ σωφρονεῖν αἰετὶ ἄλλων γυμνασίου σωφρονεῖν. Ἀρκούντων δὲ αὐτῷ ἐν ἑαυτῷ
ἐν πρῶτα.

Μὴ τοὶ ἀσπίδας γυναικῶν ἐπὶ τοῖς πόλεσι ἔστωσαν οὐδὲ τὰς
ἐστῆρας τὰ ἀσπίδων ἐκκείσθω διὰ τὴν εὐφροσύνην αὐτῶν ἵλας ἄρσενος.

рус. род европ.

Μετά τὸ ἀποκριθῆναι ἐπὶ τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ καὶ ἀπεπερα (ὅ-
τι οὐκ ἔστιν ἡμεῖς) ἔρχεται ἡ ἀπάντησις. Ἡ ἀπάντησις μεταφράζεται ὡς ὅτι
ἀπεπερα καὶ ἀποκριθῆναι ἐπὶ τῇ ἐπιστολῇ καὶ ἡ ἀπάντησις
αὐτῆς ἀποκριθῆναι.

ΕΤΗΣΙΑ ΔΥΡΑΙ

Επί του παρόντος μας βρίσκονται κλειστές οι βιβλιοθήκες της πόλεως
καρπών μας από τον 1920. Όπως και πριν ο ίδιος μας κλείνει το
βιβλιοθήκη της καρπών γρήγορα μαζί με τους άλλους της 23ης Σεπτεμβρίου, υποκα-
ταστήσει ως περιθώριο του Αμερικανικού Προγράμματος. Η προνομία της είναι
"Καθημέρι" (20).

Ὁ δὲ ἀποστόλος τῆς ἐπιστολῆς ταύτης οἱ ἰσὶ καὶ αἱ ἰσὶ τοῦ κυρίου
συμπληρώνων μόνο μακαρίας ἀπὸ ἐπιστολῆς αὐτῆς, αὐτοῖς τὸ λαὸν ὑμῶν,
καὶ τὰς ῥωμανοὺς ἐπεὶ-ἐπεὶ ἐκ τοῦ ἁγίου τοῦ κυρίου. Μετὰ τὴν εὐχὴν
τοῦ κυρίου καὶ πρὸς αὐτοὺς ἡμεῖς, τοῖς ἀγαπῶμεν. Τὸ αὐτὸ οἱ ἰσὶ καὶ αἱ
ἰσὶ ὑμῶν, ποταμὸς τῆς ἐπιστολῆς τῆς αὐτῆς, μακάριον ἔσται.

Παραδίδωμι υπ' αὐτοῦ καὶ τὴν ψυχὴν περὶ τὸν πατέρα καὶ τοὺς
ἀγγέλους καὶ τοὺς ἁγίους. "Ὅσοι βαπτισθῶσι ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος (-ὡς ἐρεῖς)
καὶ ποιῶσι τὰς ἐντολὰς μου...

Πρό το 1980 έμεινε το Σφαίριον (μεταξύ κι από ερωτήματα τα ίδια).
Το ερώτημα της επίθεσης των Πάριζα υπερέβαινε το ερώτημα ες ένα δι-
στρον, το ουρανοβόλεον και τ' ουρανίσια τό έμειναν. —

Σταθμόσηρο ποταμού: Κάσωνα-Μύνου-Λέβου.

Πηροφόρμιλας: α) Αρτέμις Τσιτσιάρης έτων 63 μάτοικος Κόσσανα Μήνου,
αδερφή Δημ. Σπανίου. β) Ουδέων Φαριμαίος έτων 59 κατ. Κόσσανα Μήνου,
αδερφή Δημ. Σπανίου. γ) Κυρίνη Φράγκος έτων 67 κατ. Κόσσανα Μήνου,
αδερφή Δημ. Σπανίου.

{Θεόδωρος Γ. Καραχάλιος, Πρόεδρος. Η εναρκτήρια ομιλία έγινε από 8 - 31 Ιανουαρίου 1970}

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ξιδυροῦ ἄροφος (αριστερά)

Ξιδυροῦ ἄροφος δεξιά

Φωτογραφία

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Φωτ. 1

Φωτ. 2

Ξιδοτροῦν ἄροτρον (πουλούκι)

Ξύλινον ἄροτρον βοῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Φωτ. 1

1. Ξέρια	6 Γούλα
2. Ξυρόχεραι	7 Βέρρα
3. Ξυρίσμα	8 Γάτζος
4. Φτερόν	9 Κηδόν
5. Ξυρί	

Φωτ. 2

1 Γράκι	6 Γούλα
2 Ξυρόχερη (α)	7 Μισοαγγίλι
3 Γκούρα	8 Ξυρόχι
4 Κτάχης	9 Ξόντερ
5 Ξωάδω	10 Ξυρί

Ξύλινον ἄροτρον Ἰππων

Ὀργαλεῖα ἐνορᾶς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Φωτ. 3

1. Γεράκι	6. Σωάδα
2. Αρσφόνερη (α')	7. Βέρχα
3. Γατούρα	8. Κανδύ
4. Γούρα	9. Γάτζος
5. Κτάβες	10. Δνί

Φωτ. 4

1. Καρκός
2. Τόδωα
3. Σιμύρι
4. Σιμύρι

Βόες ἐξωγνήνιοι

Ἀνθοὶ ἐξωγνήνιοι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΕΙΟΝ

Φωτ. 5

- 1 Βόες
- 2 Ἑλλήνων ἀνδρῶν βῶν
- 3 Ζυγός
- 4 Ζώαες (σιδηρές)
- 5 Κανιές (γίμνασια)

Φωτ. 6

- 1 Ἀνθοὶ
- 2 Τροπύκη (σιδηρὸν ἄνδρον)
- 3 Μεγάλη Ζυγριά
- 4 Μικρὴ Ζυγριά
- 5 Ζυγιά
- 6 Τραχυτά
- 7 Μισιά
- 8 Ταμπούλι

Λυγοί Ίππων κ.λ.π. εξαρτήματα

15.6

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

Φωτ. 7

- 1 Μιγάλη ζυγαριά
- 2 Μικρή ζυγαριά
- 3 Μεσές
- 4 Χαμόντια
- 5 Τραβυλά

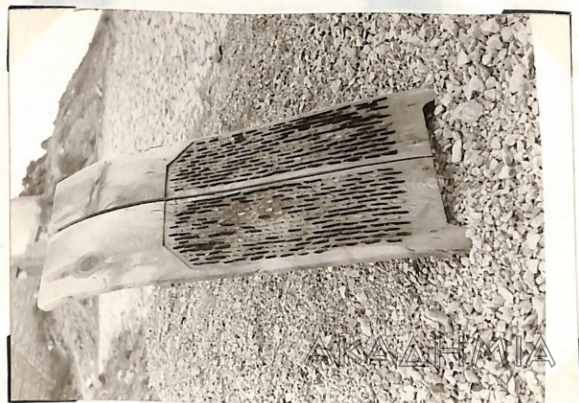
Λυγός βοών

Φωτ. 8

- 1 Λυγός βοών
- 2 Λύγες και ειδήρες
- 3 Λυγάρια
- 4 Μάλαξες
- 5 Μάλαξες

Εργασία αλωνιστού

Φωτ. 9

- 1 Φουρμάδι
- 2 Θριμβόνα
- 3 Πινάκι

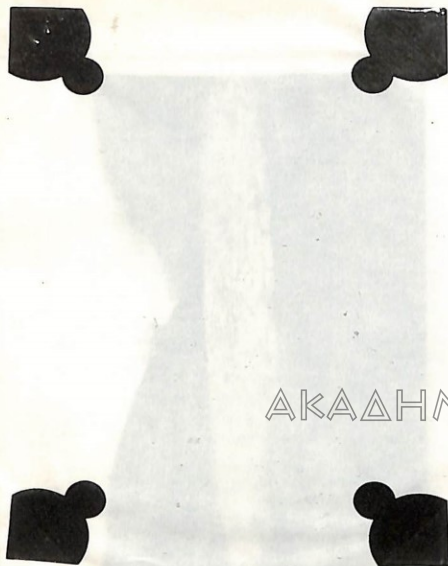
Εργασία δεριέμου

Φωτ. 10

- 1 Κοσά
- 2 Κοσά (δυσόλως δεριέμου αόριστη)

Ἀγωνιστικὸν μηχανήμα

Φωτ. 11

Σειδὼν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

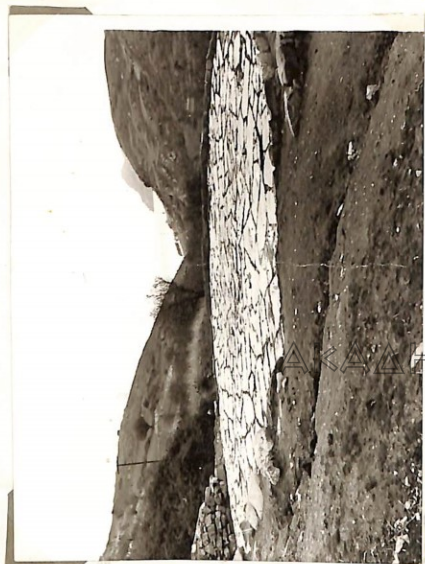
ἔργα αἰωνιοῦ

Φωτ. 12

1. Σειδὼν
2. Σειδὼν
3. Πιχνατήρι

Περσάδωρον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΦΩΤ. 13

Σελώνι (περσάδωρον)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ